

udtalt, at det ikke har været Meningen at indrømme en saadan Ret. Men det er ikke, hvad Lovgiveren har meent, at der skulde følge af en Lov, der er Reglen for, hvorledes Loven skal anvendes, men det er Lovens Ord, der maa være gjældende. Og har man i sin Tid skrevet Loven saaledes, at man ikke har faaet Alt, hvad man har villet, ind i Loven, kan man ikke sige, at det er ulovligt, at den senere anvendes efter Ordene. Men som sagt mod selve Bestemmelsen i § 5. troer jeg ikke, at der kan være noget Bæsentligt at erindre. Hvad § 6 angaaer, troer jeg, at der er en Ubillighed eller Mangel ved denne Paragraph, nemlig naar man tænker sig det Tilfælde, som dog undertiden indtræder, at en Fæster døde, uden at efterlade sig Eftersvinger, Evtigerbørn eller Stedbørn. I dette Tilfælde vil det, saaledes som § 6 er skrevet, være ligefrem umuligt eller forbudt Lehnbesidderen at sælg. Fæstestedet, om han ogsaa nok saa meget ønsker det. Jeg troer derfor, at der i saa Henseende maatte gives en anden Bestemmelse. § 7 skal jeg ikke nærmere omtale, fordi jeg antager, at den, saaledes som den staaer her, maa forandres og sættes i Forbindelse med de Bestemmelser, som jeg tidligere omtalte, at jeg savnede i Lovforlaget. Hvad § 8 angaaer, skal jeg ikke tilbageholde, at jeg antager, at denne Paragraph, saaledes som den staaer her, vil vække megen Anstød. Jeg troer, at der er Mange, der, Sagen seet fra den theoretiske Side, ville blive meget hange for denne Paragraph, betragte den som et Brud paa Contractsfriheden, osv. Jeg maa imidlertid udtale, at jeg ikke troer, at Paragraphens Bestemmelser, saaledes som Fæsteforholdet nu er indskrænket, have stor praktisk Betydning, og jeg antager ogsaa, at med nogen Bømpelse eller Forandring i dens Bestemmelser vil det Formaal, som Paragraphen stiller sig, for en stor Deel og i alt Bæsentligt kunne opnaaes uden at støde an mod de store Indvendinger, som vistnok, seet fra den theoretiske Side, ville blive reiste imod den.

Frederiksen: Det er jo umuligt nærmere at tale om denne Lov uden at komme ind paa Enkelthederne, da Loven jo kun er en Samling af meget forskjellige enkelte Bestem-

meller. Naar jeg gennemløber disse enkelte Bestemmelser, kan jeg ganske vist ikke Andet end finde de fleste af de stillede Forslag uhenigtsmæssige. Der er jo for det Første ikke saa, som staae i bestemt Strid med den Frihedsretning, som jeg idetmindste for mit Vedkommende hylde, ligesaa vel paa dette Omraade, som i andre oeconomicke Forhold. Men jeg skal ikke dvæle herved, da jeg meget vel veed, at Fleertallet af denne Forsamling er langt fra at dele Anskuelse med mig i saa Henseende, skjøndt det jo dog kun er, naar man stiller sig paa dette Frihedsstandpunkt, at man ret kan komme til at tale om Fæstesagen, og navnlig tale om — hvad man særlig sætter Pris paa — Fæsteafløsningen; den virkelige Grund til en saadan vil man dog kun kunne finde i, at Jorden bør befries for det Baand, der hviler paa den gennem Fæstetvangen. Men selv aaseet fra dette, forekommer der mig ganske vist, naar jeg seer paa de enkelte Bestemmelser, at være Meget at indvende. Hvad saaledes § 2 angaaer, saa omtalte den ærede Forslagsstiller kun Godseierne som berørte derved, og jeg antager heller ikke, at han har villet Andet, men saaledes som Forslaget staaer, er det ikke blot en Indskrænkning i Godseiernes, men ogsaa i ikke saa Selveierers Frihed. Fremtidige Selveiergaarde blive efter Lovforlagets § 10 ganske vist frie for Fæstetvang, men for Tiden er der ikke saa Selveiergaarde, paa hvilke der hvile Fæstetvang, og paa dem vil § 2 finde Anvendelse, saaledes som den er formuleret. Men muligt har det ærede Medlem ikke tilfattet dette og er villig til at ændre det. Naar jeg dernæst seer hen til § 5, da kan jeg, navnlig efter de nærmere Bestemmelser, vi have faaet om det i samme omtalte Forpagtningsforhold ved Loven ifjor og ved det nye Forslag iaar, ikke billige Forbudet i denne Paragraph. Jeg troer, at det snarere er et bedre Forhold — mange Ting kunne misbruges, som iøvrigt kunne være gode, men saaledes som dette Forpagtningsforhold har udviklet sig mange Steder, er det formeentlig fra begge Parters Standpunkt, ligesom ganske vist efter en almindelig Betragtning, gavnligere end Fæsteforholdet, saa jeg seer ingen Grund til at